

VILA BRLIĆEVAC IZNAD SLAVONSKOG BRODA I NJEZINI STANARI

Časopis Građevinar povremeno predstavlja zanimljive građevinare, ponajprije one s bogatim radnim i životnim iskustvom. U primjeru što slijedi mnogo je povoda. Govori se o najvećoj hrvatskoj književnici, o poznatom znanstveniku i nastavniku iz područja građevinarstva te izuzetnom primjeru ladanjske arhitekture.

Na pitanje što je zajedničko Ivani Brlić-Mažuranić, najpoznatijoj i u svijetu najviše prevođenoj hrvatskoj spisateljici, članici ondašnje Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti te književnici kojoj su Danci nadjenuli ime "hrvatski Andersen", i prof. dr. sc. Vuku Milčiću, dipl. ing. građ., odgovor bi bio vrlo jednostavan: Riječ je o baki i unuku. No pozovezuje ih još nešto – ljetnikovac Brlićevac iznad Slavonskog Broda. U njoj je slavna književnica napisala najveći dio svojih romana i pripovjedaka, a danas je u vlasništvu poznatog profesora i stručnjaka za metalne konstrukcije koji u njezinu bajkovitom i idiličnom okružju živi od sredine proljeća do maglovite i kišne jeseni.

Glavno pročelje vile Brlićevac

No treba krenuti redom. Ivana Brlić-Mažuranić unuka je velikoga hrvatskog pjesnika i političara Ivana Mažuranića (1814.-1891.), autora slavnog epa *Smrt Smail-age Čengića* i prvoga hrvatskog bana pučanina. Ivana je rođena 1874. u Ogulinu, mjestu gdje je njezin otac Vladimir Mažuranić bio državni odvjetnik. Otac će poslije postati pravni povjesničar svjetskog glasa te član domaćih i međunarodnih znanstvenih institucija, a neko vrijeme i predsjednik JAZU. Najranije je djetinjstvo provela u Karlovcu, a potom se preselila u Zagreb. Živjela je u djedovoju kući u Jurjevskoj ulici, sa sestrom Alkom i braćom Darkom i Željkom. Osim jednog razreda pučke škole i jednog razreda gimnazije, svu je na-

obrazbu stekla od privatnih učitelja u vlastitu domu. Do punoljetnosti je

Ivana Brlić-Mažuranić na portretu slikara O. Antoninija

naučila francuski, njemački, ruski i engleski te nešto talijanskog. Mnogo je čitala služeći se bogatom obiteljskom knjižnicom. Bila je vrlo bliska s djedom koji se pod kraj života (umro je kad je Ivani bilo 16 godina) bavio astronomijom, matematikom i proučavanjem filozofije.

Ivana je još u mladosti pokazivala spisateljske sklonosti, ali se, unatoč nečekanjima, sa 18 godina udala za 12 godina starijeg doktora prava Vatroslava Brlića iz ondašnjeg Broda na Savi. U brak je ušla poštujući volju roditelja, ali nerado jer je smatrala da je još premlada i da ulaskom u brak mora raskrstiti sa svojim književnim ambicijama.

Vatroslav Brlić bio je izdanak poznate građanske brodske obitelji koja

Predstavljamo

potjeće iz istočne Hercegovine, a u Brod je stigla u 18. st. iz obližnjeg Svinjara, sadašnjeg Davora. Najpoznatiji su predstavnici obitelji u rodbinskom slijedu: Andrija Antun Brlić (1757.-1804.), trgovac i pisac te sindik i prokurator bosanskih franjevaca, Ignjat Alojzije Brlić (1795.-1885.), književnik i jezikoslovac, Andrija Torkvat Brlić (1826.-1868.) političar i publicist te tajnik i osobni emisar bana Jelačića. Andrija se oženio sa slikaricom Fanikom (Franciscom) Daubachy-Doljskom (1832.-1882.), s kojom je imao troje djece, ali je umro sa 42 godine. Kad je Vatroslav Brlić (1862.-1923.) imao dvadeset godina, umrla je i njegova majka Fanika.

Nedjeljiva je povijest obitelji Brlić i grada Broda. Oni su tijekom 19. st. bili jedna od najuglednijih građanskih obitelji u hrvatskoj Posavini, a svoju su kuću sagradili na glavnome gradskom trgu. Kuća je nestala u požaru 1882., a na njezinu je mjestu podignuta 1885. nova moderna neoklasicistička zgrada koja je danas zaštićena kao spomenik kulture. U kući je nekad bila bogata knjižnica i arhiv sa stoljetnom građom. Inače ta je lijepa zgrada na samoj savskoj obali stradala u Domovinskom ratu, ali je potom obnovljena.

Ivana Brlić-Mažuranić je vrlo brzo postala svjesna da je ulaskom u kuću Brlićevih na glavnem brodskom trgu ušla u najsretnije razdoblje života. Njezin je suprug, iako je u početku izgledao ukočen i zakopčan, bio vedar, osjećajan i velikodušan. Vrlo je brzo rodila šestero djece, kćeri Nadu, Zoru, Zdenku i sina Ivana te Vladimira i Nikolu koji su umrli nedugo nakon poroda. Mnogo će kasnije (1917.) roditi još jednu kćer – Nedjeljku. Suprug je zbog djece proširio i onako veliku obiteljsku kuću, a u njoj su stvarani planovi za obaranje omrznutog Khuena-Hedervaryja. Leci protiv bana i mađarizacije skrivali su se u figurama vrtnih patuljaka, a noću raznosili po gradu.

Vatroslav se Brlić 1897. kandidirao za zastupnika u Hrvatskom saboru i premočno pobijedio. Ivana je cijeli život čuvala zlatni medaljon što joj ga je darovao biskup Josip Juraj Strossmayer za pomaganje suprugu u njegovoj političkoj borbi.

Ivana je počela pisati u 28. godini u trenucima kada su njezina djeca stala za čitanje, a dječja će književnost ostati trajna značajka njezina književnog opusa. Godine 1903. u vlastitoj su se nakladi pojavile dvije knjige za najmlađe: *Valjani i nevaljani – pjesme i priče za dječake te Škola i praznici*. Potom je objavila zbirku pjesama *Slike*, da bi 1913. tiskala *Čudnovate zgode šegrt Hlapića*, roman koji je oduševio i kritiku i publiku. Štoviše taj je mali hrvatski dječak iz Slavonije, koji je bio "... malen kao lakat, veseo kao ptica, hrabar kao Kraljević Marko, mudar kao knjiga, a dobar kao sunce" oduševio te još uvijek oduševljava male čitatelje širom svijeta.

Naslovna strana prvog izdanja knjige *Šegrt Hlapić*

No najveći je uspjeh Ivana Brlić-Mažuranić doživjela 1916. s *Pričama iz davnine*. Osim *Šume Striborove*, pri-povijetke u kojoj su oživjeli "domaći", likovi malih kućnih duhova iz slavenske mitologije, iz te su mito-

Ivana Brlić - Mažuranić piše na terasi Brlićevca

logije izronili još i mnogi drugi likovi, poput Regoča, Potjeha, Neve Nevičice, božića Svarožića, bratacaga Jaglenca i sestrice Rutvice. Oni su obogatili dječju maštu širom svijeta. Do kraja života objavila je još tri knjige: *Knjigu o omladini* (zbirku proze, pjesama, eseja i crtica), *Dječju čitanku o zdravlju* te omladinski roman *Jaša Dalmatin, potkralj Gudžerata*, koji je pisala na temelju istraživanja svog oca Vladimira o životu i doživljajima Melek-Jaše Dubrovčanina u Indiji krajem 15. i početkom 16. st. Nakon smrti tiskane su još dvije njezine knjige: *Srce od licitara* i *Basne i bajke*.

Umrla je nakon samoubojstva što ga je izvršila u psihičkom i fizičkom rastrojstvu prije 65 godina – 21. rujna 1938., u privatnom sanatoriju na Srebrnjaku u Zagrebu. Učinila je to na vrhuncu slave, u trenutku kada je po drugi put bila predložena za Nobelovu nagradu i pošto je kao prva žena u nas postala akademikinjom.

Vjeruje se da je gotovo sva svoja djela pisala u ljetnikovcu Brlićevac u Brodskom vinogorju, gdje je voljela boraviti i gdje je provodila ljeto i jeseni. Za *Šegrtu Hlapiću* je sama napisala da je poticaj dobila kada je vidjela nasmijanog i vedrog opan-

čarskog šegrtu uz namrštenog majstora pokraj bačve za kišnicu u svom vinogradu, a inspiraciju za *Priče iz davnine* dobila je nakon mnoštva iskrica koje su prskale iz kućnog kamina. Sačuvana je i fotografija iz vremena kada je na verandi pisala *Jašu Dalmatinu*.

Sadašnji vlasnik Brlićevca i stanovnik u većem dijelu godine prof. Vuk Milčić rođen je u Slavonskom Brodu 30. listopada 1921. uoči sv. Wolfganga, pa mu odatile i ime. Inače, kako nam je rekao, Vuk je bilo jedno od najraširenijih hrvatskih imena, ali je prognano tijekom protureformacije, a zadržalo se tek do Drugoga svjetskog rata kod plemića i slobodnjaka. Milčići inače potječu iz Klanjca u Hrvatskom zagorju gdje su od pamтивjeka bili slobodnjaci (jobagioni). Njegov otac dr. Aleksandar Milčić došao je u Brod na Savi tijekom Prvoga svjetskog rata, nakon ranjavanja na bojišnici. Tada je u odvjetničkoj kancelariji dr. Vatroslava Brkića radio dr. Božo Iveković, njegov ujak iz Klanjca, inače brat slikara Otona Ivekovića, te upoznao i oženio Zoru, drugu kćer Vatroslava i Ivane Brlić, te ostao živjeti u tom gradu.

Ivana Brlić-Mažuranić s djecom i unucima (Vuk Milčić drugi s lijeva)

Vuk Milčić je osnovnu školu i gimnaziju pohađao u Slavonskom Brodu i Zagrebu, a diplomirao je 1948. na Gradevinskom odjelu Tehničkog fakulteta u Zagrebu. Bio je prvi u rangu i najbolji student na posljednje dvije godine studija. Zatim je po ondašnjoj planskoj raspodjeli upućen u praktičnu inženjersku djelatnost u kojoj je bio gotovo 25 godina, najprije kao projektant, a potom kao voditelj projektnog biroa. Iako je u to vrijeme čelik bio deficitarni materijal, u prvim je godinama pretežno

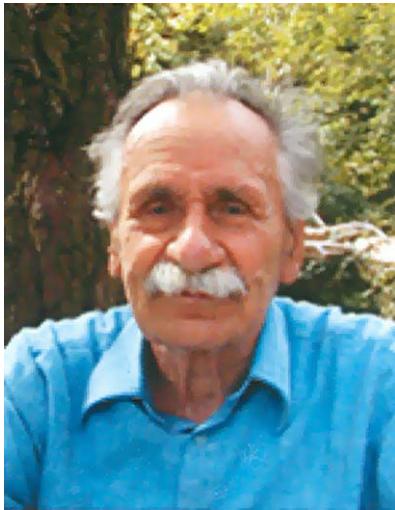
radio na obnovi ratom oštećenih čeličnih željezničkih mostova. Prof. Milčić bio je odmah uključen u rad međunarodnih komisija Europske konvencije za metalne konstrukcije (ECCS). U početku je bio u grupi za materijale, a nakon izrade prijedloga propisa za tzv. krti lom u grupi za sigurnost konstrukcija, jer je već prije pokazivao zanimanje za primjenu probabilističkih metoda pri rješavanju problema sigurnosti konstrukcija, čemu će poslije posvetiti svoj znanstvenoistraživački rad.

Na temelju poziva iz Željezare Sisak, 1957. osnovao je projektни biro *Metal-projekt*, prvu specijaliziranu projektu organizaciju za čelične konstrukcije u ondašnjoj Jugoslaviji. Bio je glavni projektant i direktor, a sudjelovao je u više od 300 projekata.

Od njegovih projekata iz vremena kada je nakon diplomiranja radio u Projektnom birou Ministarstva željeznica u Zagrebu ističu se željeznički nadvožnjak u Rijeci, željezničko-cestovni most preko kanala Rječine, idejni projekt obnove srušenoga željezničkog mosta preko Kupe u Sisku i prva spregnuta konstrukcija u nas na željezničkom nadvožnjaku na pruzi Knin – Zadar, gdje su puno stijeni čelični nosači spregnuti s armiranobetonском pločom korita posteljice pruge.

Tzv. "turska soba" u Brlićevcu

Prof. emer. dr. sc. Vuk Milčić

Iz rada u *Metal-projektu* ističe se nadogradnja hotela *Central* u Zagrebu (prva spregnuta konstrukcija u visokogradnji s čeličnim nosačima i armiranom pločom te čeličnim stupovima ispunjenim betonom), hala valjaonice šavnih cijevi i traka u *Željezari Sisak* (primjena čeličnih cijevnih profila za nosivu konstrukciju), produženje čeličane u istoj željezari (prva primjena tarnog spoja visokovrijednim vijcima u rešetkastom nosaču kranske staze raspona 30 m), konstrukcije od hladno oblikovanih profila u Jesenicama i Kranju, pokretna kupola natkrivenog bazena u Primoštenu te rešetkasta konstrukcija od čeličnih cijevi u obliku obeliska za 100 m visoki PTT toranj u Slavonskom Brodu. Mnoge su od tih konstrukcija bile pionirske i prve u nas, a valja još spomenuti čeličnu halu u Njemačkoj i ondašnjoj ČSSR te transportne mostove u Pakistanu.

Prelaskom u Institut građevinarstva Hrvatske 1972., postao je glavni voditelj nadzora za izvođenje čeličnih konstrukcija. Najznačajniji su most preko Kupe u Sisku, Most mladosti u Zagrebu, most preko Drave u Donjem Miholjcu, krovište stadiona na Poljudu u Splitu i reaktorski spremnik u NE *Krško*. Bio je uključen u izradu mnogih studija te u brojne revizije projekata.

Bavio se znanstvenoistraživačkim radom, a njegovi su znanstveno-stručni radovi tiskani i u nas i u inozemstvu. Tiskao je 12 samostalnih znanstvenih radova, koji su bili analiza inženjerske i projektantske prakse, te 95 znanstvenoistraživačkih rada va nastalih na znanstvenim temama, u što su uključena i mentorstva za magistarske i doktorske radove. Valja reći da su neki od najznačajnijih radova tiskani u časopisu *Građevinar*, poput rada o opterećenju konstrukcija snijegom, za što su propisi davali neodgovarajuće vrijednosti i što je odmah prihvaćeno i u praksi.

Bio je voditelj posebne znanstvene teme o sigurnosti konstrukcija, a od 1986. do 1990. projekta *Ujednačavanje stupnja sigurnosti nosivih konstrukcija*. U tu su temu bile uključene brojne podteme kao što su sondažno istraživanje ostvarenih stupnjeva sigurnosti postojećih čeličnih konstrukcija, kalibracija konstrukcija opterećenih snijegom i kalibracija konstrukcija opterećenih vjetrom na jadranskom području, te ispitivanje raznih vrsta pouzdanosti za opterećenja tlačnih i vlačnih štapova cestovnih mostova, za željezničke mostove

u odnosu prema zamoru čelika, za čelične cilindrične ljske pod pritiskom, za zavarene spojeve na krti lom, za konstrukcije od visokovrijednih čelika, za bočno nepridržane čelične nosače te za pouzdanost nosivih sustava.

Od 1990. do 1995. bio je voditelj projekta *Sigurnost nosivih metalnih konstrukcija*. Ispitivana je pouzdanost čeličnih cestovnih mostova zbog zamaranja, pouzdanost oštećenih konstrukcija i pouzdanost tornjeva izloženih buri. Projekt su nastavili njegovi naslijednici.

Prof. Milčić je dugogodišnji nastavnik na dodiplomskom studiju na građevinskim fakultetima u Zagrebu, Splitu i Osijeku te na postdiplomskom studiju u Zagrebu, Ljubljani i Sarajevu, uglavnom za metalne konstrukcije i problem njihove sigurnosti.

Od 1972. bio je voditelj Zavoda za metalne konstrukcije u Institutu građevinarstva Hrvatske, gdje se istaknuo timskim radom i rješavanjem problema nosivih konstrukcija. Za izvanrednog je profesora biran 1973. na Građevinskom fakultetu u Zagrebu, gdje sljedeće godine započinje

Zapadna strana Brlićeva

sa stalnim radom, iako je honorarno bio uključen u nastavu od 1950. godine. Nakon integracije u Građevinski institut bio je predstojnik Zavoda za metalne konstrukcije na Fakultetu građevinskih znanosti. Znanstveni stupanj doktora tehničkih znanosti stekao je 1981. kada je obranio disertaciju *Ujednačavanje stupnja čeličnih konstrukcija primjenom probabilističkih metoda*. Tada je i izabran u zvanje redovitog profesora za predmet Metalne konstrukcije, i tu je radio sve do umirovljenja 1992., a profesor emeritus postao je 2000. godine. Za svoj je znanstveni rad 1989. dobio nagradu *Nikola Tesla*. Odgojio je mnoge generacije budućih znanstvenika i nastavnika.

Zgrada ljetnikovca Brlićevac stara je više od 120 godina. U njezinoj je blizini nekad stajao stariji ljetnikovac – Brlićev čardak. Obje su te zgrade građene usred vinograda od desetak jutara, koji je u vlasništvu obitelji Brlić više od 200 godina. Pretpostavlja se da je sadašnju zgradu zamislila slikarica Fanika Brlić, rođ. Daubachy. Izvedena je u tada pomodnom alpskom stilu, poput čuvene Švicarske kuće u zagrebačkom perivoju Maksimir, ali i pod utjecajem lokalne tradicije graničarskih čardaka na Savi prema granici s Otomanskim Carstvom. Taj se element posebno uočava po obodnoj verandi koja okružuje čitav prvi kat vile. No zgrada svojim izgledom dijelom podsjeća i na ondašnje vinogradarske kuće.

Građena je na južnim obroncima Dilj-gore koji se iznad Slavonskog Broda blago spuštaju prema panonskoj nizini, na lokalitetu zvanom Reginica. Smještena je na 175 m nadmorske visine, ili približno 80 m iznad grada. Dominira predjelom koji su nekad okruživali vinogradi. Unatoč adaptacijama zadržala je osnovni oblik i tehničke značajke pa je 1980., zajedno s parkom i okolnim pomoćnim objektima, upisana u Registar nepokretnih spomenika kulture kao primjer ladanjske graditeljske cjeline.

Građena je kao jednokatnica s masivno zidanim prizemljem i laganom drvenom konstrukcijom kata. Ispod središnjeg dijela kuće nalazi se podrumska prostorija, a na katu je izgrađena otvorena konzolna istaknuta veranda s prozračnom željeznom ogradom. Cijelu površinu kata zajedno s verandom i kasnije izgrađenom zapadnom terasom pokriva simetrično kroviste križnog tlocrta. U nastavku je dodana prizemna drvena kanatna gradnja prislonjena uz istočno pročelje.

Brlićevac je nastao između 1878. i 1880. i u početku je bio zamišljen kao "lustschloss", dakle kao lovački dvorac za jednodnevne zabave društva. Sastojao se od dvije veće stambene prostorije – ljetne lovačke sobe na katu i iste u prizemlju. Adaptacija u ljetnikovac obavljena je između 1901. i 1907., vjerojatno pod vodstvom Ivane Brlić-Mažuranić. Tada je cijela zgrada produžena prema zapadu za otprilike 1,8 m. Tu je smješten novi ulaz i hodnik sa stubama za kat. U vili su dobivene dvije prostorije u zidanom prizemlju, a zatvaranjem prostora terase vanjskim zidom i dvije spavaće sobe na katu. Uklonjeni su i zazidani svi prozori čardaka na sjevernoj strani. Sve je izvedeno za ljetni boravak, budući da su prostorije na katu ostale bez mogućnosti izravnoga zatvorenog pristupa.

S vremenom su u vili obavljene najnužnije funkcionalne izmjene i provedene najnužnije instalacije. Izvedena je i toplinska izolacija te adaptacije radi sanitarnih potreba.

Najvažnija tehnička zaštita vile izvedena je 1979. kada je kompletno rekonstruirana krovna konstrukcija koja je bila gotovo u cijelosti dotrajala. Zamijenjena je i sva daščana oplata ispod strehe verande i obloge na zidovima. Svaki je ornament i vidljivi detalj izrađen vjerno i prema predlošku dotrajalog elementa. Pokrov je zamijenjen novim utorenim crijevom, a izrađeni su i nove lime obloge i oluci. Poslije su obavlje-

ne još neke manje izmjene, a najviše je problema bilo s redovitim održavanjem. Sve smo to pročitali u elaboratu što ga je o ovoj životopisnoj građevini za potrebe zaštite i rekonstrukcije tog slikevitog zdanja izradio Nenad Milčić, dipl. ing. arh., sin vlasnika. Bili su predviđeni opsežni radovi na popravku i rekonstrukciji drvene konstrukcije na katu, rekonstrukcija pojedinih dijelova verande, hidroizolacija, rekonstrukcija istočne prigradnje i uređenje okoliša. Ujedno se predviđalo zaštiti nosive drvene dijelove konstrukcije, prozorske kapke i vrata, oblogu i konzole verande, konstrukciju krovista i oblogu zabata, ukrasne rezbarije i obnoviti pročelja od cigle. Također je ta pročelja valjalo obojiti, a trebalo je još obojiti lijevanu željeznu ogradu i zaštiti je antikorozivnim sredstvima te održavati krovne površine pokrova i građevnu limariju. Neki su od tih radova već obavljeni.

Prof. emer. dr. sc. Vuk Milčić dobro se sjeća svoje bake koja je umrla kad je imao 17 godina. Za njega ona nije bila poznata književnica, već kao za svakog unuka najbolja baka na svijetu. Često su bili zajedno jer su im kuće u Slavonskom Brodu bile spojene dvorištem. Jednom na tjedan bi ga pozivala na objed i posvećivala mu cijeli taj dan. Kako je bila neobično tolerantna, nikada nikome nije nametala svoje stavove, jer je smatrala da svatko treba razvijati ono za što je nadaren. Kad je uočila da njezina unuka ne zanima književnost nego tehnika i prirodne znanosti, zajedno su gledali zvijezde teleskopom (koji je naslijedila od svog djeda), listali atlas, proučavali njezin vrijedan herbarij i analizirali svojstva biljaka, a učila ga je i pucati iz puške. Bila je izvrstan strijelac iako je pucala samo na ptice grabljivice. I ljubav prema povijesti usadila mu je baka.

U Brlićevcu je s dvije sestre i njezinom najmlađom kćerkom znao boraviti u proljeće, ljeto i tijekom jeseni. Čak je jedno vrijeme iz Brlićevca

Predstavljamo

kočijom išao i u školu. Sva su djeca spavala na "minderlucima" smještenim uokolo u tzv. turskoj sobi na katu, a namještaj je te sobe i danas u cijelosti sačuvan. Soba Ivane Brlić-Mažuranić bila je u prizemlju.

Prof. Milčić sa suprugom Vjekoslavom, koju svi zovu gospođa Slava, prisiljen je da bude vodič brojnim školskim ekskurzijama koje u Brlićevac dolaze u proljeće i početkom jeseni. Među učenicima je vrlo omiljen, posebno stoga što izgledom podsjeća na Alberta Einsteina (priatelji ga često u šali zovu "Cvajštajn"). Često učenicima osnovnih škola priča o životu i djelu svoje bake, za što djeca pokazuju veliko zanimanje.

Brlićevac je nekoć bio omiljeno sastajalište društvene i kulturne elite još iz vremena Ilirskog preporoda. U njemu su između ostalih boravili Matija Mesić, dr. Josip Stadler, fra Grga Martić i prof. dr. Đuro Pilar. Ta se praksa na određeni način i danas nastavlja. Još 1889. dr. Ignjat Brlić otvorio je prvu knjigu dojmove u koje se i sada upisuju svi posjetitelji ovog živopisnog ljetnikovca.

Nekada se u Brlićevcu boravilo sve dok grožđe ne bi bilo pobrano i odvezeno u podrum kuće u Slavonskom Brodu. Tada su u vinogradu živjeli i radili brojni vinciliri koji su obrađivali i održavali vinograd. Sa

da je imanje znatno smanjeno, vino-grada više praktički i nema, a nema

teoriju sigurnosti nosivih konstrukcija.

Kuća Brlićevih na glavnom gradskom trgu, u pozadini rodna kuća prof. Milčića

ni vincilira. Uostalom grad se primaknuo gotovo do samog Brlićevca, iako je i sada pogled na kuće i na Savu odavde najljepši. Sada u Brlićevcu borave unuci prof. Milčića i njihovi prijatelji, najčešće tijekom ljetnih praznika, a dok su bili manji znali su boraviti od proljeća do jeseni. Prof. Milčić sa suprugom u Brlićevcu boravi sve dok to vrijeme dozvoljava, a tada se povlače u rodnu kuću na Savi. Zimi često odlazi u Zagreb pa navraća na Građevinski fakultet kod svojih suradnika, a uskoro ga očekuje i promocija zajedničke knjige s prof. dr. sc. Bernardinom Perošom iz Splita: *Uvod u*

Valja na kraju reći da se u Slavonskom Brodu uređuje i popločava kamnim pločama glavni trg, koji dakako nosi ime Ivane Brlić-Mažuranić, jer su na svoju sugrađanku Brođani neobično ponosni. Na tom je trgu i njezina bista, ali i zaštićena obiteljska kuća u koju se ponovno pokušava smjestiti arhiv i knjižnica. Kada trg bude završen, svojom će ljepotom, veličinom i otvorenosću prema riječi Savi biti jedan od najljepših u Slavoniji.

Pripremili: Irena Vukas i

Branko Nadilo